

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1902. december 21.

Vasárnap.

XXI. évfolyam. 101. szám.

Felélős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Eloffzetési árak:

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 korona.

Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az offzetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasáb a petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér. Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.

Nyiltter sora 30 fillér.

A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

A kivándorlásról alkotott törvény.

A képviselőház három havi munkássága alig mutathat föl a székely nemzet szempontjából, de általános nemzeti szempontból is több oly becses alkotást, mint az, a melyet a ki- és bevándorlásról terjesztett be Széll Kálmán s a melyet e héten emelt törvényi erőre a parlament, szokatlan melegségével az érdeklődésnek s lelkes közakarátával az összes pártoknak.

Azok, a kik azt várták e törvényjavaslattól, hogy az egyszersmindenkorra véget vet a kivándorlásnak, e várakozásukban nem nyertek kielégítést. Valamint, hogy azok is csalódtak, a kik a kivándorlás okainak megszüntetését remélték az új törvénytől. Nem; ezeknek egyikét sem ezélozta a Széll Kálmán javaslata. Nem is ezélozhatta, hiszen a kivándorlás csak egyik jelensége azoknak a gazdasági és társadalmi bajoknak, melyeket egy csapással, egyszerre megoldani nem is lehet, mert ahhoz a törvényhozási és kormányzati intézkedéseknek egész serege s hozzá a társadalomnak kitartó, lelkes támogatása szükséges.

Ez a törvény a kivándorlási bajjal, magával, számol; de első sorban azon kezdi, hogy a kivándorlás kinövéseit operálja meg. Ez a helyes kezdet, a mint ezt Széll Kálmán nagyszabású beszédében is kimutatta, mert minden intézkedés, mely a kivándorlás tarthatatlan állapotait javítja, egyben magának a kivándorlásnak is csökkentésére fog szolgálni. A kivándorlást végleg azonban nem szünteti meg e törvény, mert a szabadság hazájában a polgárok költözködési jogának korlátozásáról, jogfosztó vagy erőszakos rendszabályokról — hála Istennek — szó sem lehet. Ez a törvény az egyéni szabadság elvének elismerésén, az önrendelkezési jog tiszteletben tartásán épült föl.

Felmutatja a magyar állampolgárnak a kivándorlás szabadságát, de meg akarja óvni a tudatlanokat az elesébitástól, a lelketlen kufárok által való félrevezetéstől s ezért bár ugynevezett kivándorlási ügynökségeket szervez, de azokat hatályos ellenőrzés alá helyezi és szigorú rendelkezéseket tartalmaz a vele visszaélők ellenében.

A kivándorlókat jövőben a magyar

állam erős karja fogja vezérelni útjában s azontul, az új hazában is, hogy a kiket vágyuk jobb keresetszerzés céljából vitt ki e hazából, azok e célját el is érthessék. És a kik a célját elérték, avagy a kiknek a kivándorlás hozta álmaik nem valósultak meg s e miatt a honvágytól ösztönözve újból haza kíváncsoznak az édes anyaföld kebelére: azok is a magyar állam erős karjának oltalma alatt térhetnek ide vissza.

És a lélekkufárságnak is vége lesz; ha nem is egészen, de a minimumra fog redukálódni. S hogy ez mily óriási erkölcsi nyereség lesz ez áldott szép hazára s abban a mi kicsiny székelyföldünkre is: fejtegetni fölösleges.

Egyszóval: a kivándorlás nem fog ugyan megszűnni, de az iránya, a célja meg fog változni. A kivándorlás ezentul nem lesz, nem lehet tudatlan elemeknek, gyámoltalan népek tömeges kiesalogatása, erkölcesinek elrablása, hanem tervszerű kivezetése öntudatos embereknek, kik a nehéz gazdasági viszonyok miatt megélhetésük, nagyobb kereset biztosítása végett határozták el magukat e lépésre; és tervszerű hazavezetése, s ekként megtartása a magyar hazának, a magyar földnek, a magyar fajnak.

Ime, ezekért mondjuk mi, hogy a székely nemzet szempontjából három hó alatt ennél becsesebbet nem alkotott a képviselőház.

(V.)

Összeférhetetlen képviselő. Az összeférhetlenségi bizottság, Andrássy Tivadar gróf elnöke alatt egyhangulag kimondta, hogy Lázár Monyhért gergelyszentmiklósi ország képviselő a képviselői megbízással össze nem férő helyzetben van, az által hogy a csikvármegyei javaknál igazgatói állást tölt be. Felhivatik tehát az 1901. XXIV. t. cz. 24. §-sa alapján, hogy a bizottság ezen határozatának a Házban való bejelentésétől számított 8 nap alatt vagy szüntesse meg összeférhetlenségi helyzetét, vagy pedig mondjon le a képviselői megbízásról.

A „Székelyföld“ táviratai.

(Feladatott Budapesten, december 20-án délelőtt 9 óra 40 perczkor.)

Az új hadügyminiszter.

Ő Felsége a király Krieghammer közös hadügyminiszternek lemondását el-

fogadta s helyébe lovag Pitreich Henrik altábornagyot nevezte ki hadügyminiszterré.

A képviselőház szünete.

A képviselőház megkezdte a karácsonyi szünetet, mely január 12-éig tart.

Miklós ezár kegyelmi ténye.

Miklós orosz ezár névnapja alkalmából, mely orosz naptár szerint tegnap (november 19-én) volt, 58 Szibériabaszáműzött diáknak megkegyelmezett.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Örvendtes dátum decz. 16-ika. Igazában ekkor tért vissza a Ház a komoly munka mezejére. Széll nagy jelentőségű kivándorlási javaslata felett előkelő színvonalu vita indult meg. A hallgató szívébe melegelet lopott az a hazafias egyértelműség, amellyel a Ház minden oldalán pártkülönbség nélkül támogatott — egyes részletkérdésekre vonatkozó ellenvetésektől eltekintve — a magyarság szempontjából nagy jelentőségű kezdeményezést. Kristóffy József előadó nagy szakszerűséggel, alapos tanulmányra valló beszéddel nyitotta meg a vitát. Majd Barta Ödön jelentette ki a javaslat elfogadását a függetlenségi párt nevében. Pártjai gazdasági téren várja a bajok gyökeres orvoslását, de nem zárkózik el az e javaslatba lefektetett helyes kezdeményezés elismerése elől. Hegedüs Loránd behatóan foglalkozik a kivándorlás kérdésével és egyes orvoslászereket ajánl a kormány figyelmébe. A Néppárti Osernoch kanonok is elfogadja a javaslatot bár közszelfogható eredményt nem vár attól, ismerve a felvidéki nyomoruságos állapotokat. Az eddigi vita is mindezek után azt ez örvendtes tanulságot nyújtja, hogy az ország közvéleménye örömmel fogadja Széll nagyhorderejű javaslatát. Természetes, hogy ezt az örömet a különféle pártok szócsövei különböző hangnembben juttatják kifejezésre. Az ülés elején a könyvtári bizottság jelentésének tárgyalásánál a Ház Ballagi Géza, Szederkényi és Madarász József sürgetésére, Apponyi elnök hasonló irányu felszólalása után elhatározta, hogy a régi országgyűlési naplókat és irományokat az 1790-iki országgyűléstől kezdve össze fogja gyűjteni.

A képviselőház december 18-ki ülésén gróf Apponyi elnökölt.

Wlassics Gyula bejelentette közoktatási jelentését. Ezután folytatták a kivándorlási javaslat tárgyalását. A részletes tárgyalásnál Simonyi, gróf Vileczek Frigyes, Sághy Gyula, Bizon Ákos módosításokat adtak be.

Nehányat Széll Kálmán miniszterelnök elfogadott. A 47-ik szakasznál Visontai Soma a sajtóügyi kihágást az esküdtsekhez akarja utasítani.

Széll Kálmán válaszol erre.

Visontai többször közbeszól, mire Széll Kálmán nagy derűtség között Visontainak szünetet kér. Szünet után részleteiben is tárgyalták a javaslatot.

A legszébb és legalkalmasabb

Karácsonyi és újévi ajándék

egy életnagyságu arckép,

amelyet alattit telje, felelősség mellett személyesen szállitok. Mindezen képek, a melyek élethűek, vagyis az arcképhez nem hasonlítanak, azt átvonni senki sem köteles. — Ezen örökre való emlékek Creon, Platin, Pastel és olajfestmény kivitelben 6 forinttól kezdve 13 forintig vannak. Minthogy az itt és vidéken általán szállított képekről számos elismert nyilatkozatok vannak birtokomban, azok bárkinék rendelkezésére állanak. Bővebb felvilágosítást készséggel adok.

Redlinger J.

arcképfestészeti vállalkozó
Brassó.

Székelyek kérése Darányi miniszterhez.

— A „Kézdivásárhely s vidéki Gazdasági Egyesület felterjesztése. —

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Midőn folyó november hó 1-én székelyföldi körutazása alkalmával szerencsénk volt Nagyméltóságodhoz Kézdivásárhelyen, az általános kihallgatás alkalmával egyetünk nevében ügyészünk által előterjesztett kérést írásban foglalva az alábbiakban nyújtjuk be Nagyméltóságodhoz.

Mindenek előtt megjegyezzük, hogy egyetünknek működési köre Kézdivásárhely és vidékére terjed ki. Magában foglalja Kézdivásárhely rendezett tanácsú várost és Háromszék megye kézdi-járását a régi kézdi-széket. A Székelyföldnek ez a része az, mely újabb időben a kivándorlásnak legnagyobb mérvben ki van téve. Dacára annak, hogy a születések és halálszámok közötti különbségből levont tíz évi népszaporulat a 10%-ot meghaladja ezen járás népessége nem szaporodik, hanem fogy. Mig ugyanis az 1869-ik évben a járás népessége 40785 lélek volt — eddig az 1900. évi népszámlálás eredménye 39944 lélek és így az apadás 841 lélek. A járás területén az 1890. évi népszámlálás adataiszerint az oláhok lélekszáma 2654 volt, az 1900. évi népszámlálás szerint 2898 lélek tehát az oláhok 10 évi szaporodása 244 lélek, ezzel szemben a magyarok a legutolsó 10 év alatt is 208 lelket veszített, holott a szaporulatnak a születések és halálozások közötti különbség figyelembe vételével 3700 léleknek kellett volna lenni.

Ha figyelemmel kísérjük a nép productiv munka képességét vidékünk területén még sajátságosabb képet nyerünk. Az ország egész területén a produktív életkorban lévők és pedig:

a 15—19 évesek a lakosság	= 10.1%-át
Háromszék megyében	= 9.3%-át
kezd-járásban	= 8.3%-át
a 20—29 évesek országos átlaga	= 27.3%
háromszék megyei	= 24.8%
kezd-járás átlag	= 23.4%

s így igazolva van az, hogy a munkabíró népesség egy része itthon megélhetést nem találva Romániában keres kenyeret.

Itt az ország legkeletibb részén, Románia határszélén magyar állami szempontból — eltekintve minden Székely kérdéstől — kell a magyarságot megerősíteni, hogy az a hazának hatalmas és erős védbástyája lehessen.

Ezen járás 207 ezer holdat tevő területének csaknem $\frac{2}{3}$ része erdő, erdei legelő és alig $\frac{1}{3}$ képez mezőgazdasági művelés alá eső területet. A mezőgazdasági művelés alatt álló birtoknak nagyon tekintélyes része 1000 mtr. magasságon felül fekvő kaszáló, a 7—800 mtr. magasságon felül fekvő szántó; egy tekintélyes része a Feketeügy, Bereczk vize, Maksa, és Osdola pataka, Esztelnek vize, Kászón és Torja pataka mellett elterülő áradások és eredéseknek kitett birtok.

Számtott tevő kereskedelem nincs. Nagy ipar nem létezik, a kis ipar tengődik; s házi ipart, mely fejlődni anyagi és erkölcsi támogatás, szövetkezés nélkül nem tudott: tönkre tette a külföldi gyár-
ipar.

A mezőgazdasági birtok szét van forgácsolva, — a járás és város területén alig van 22—24 gazdaság, melynek területe a 100 holdat meghaladja; és alig van 90—100 gazdaság, melynek területe 50—100 hold között lenne. A birtokosságnak legnagyobb része 5 holdon alóli birtokokkal bír.

A körülbelül 75000 holdat tevő mezőgazdasági művelés alatt álló birtok értéke tekintettel arra, hogy abban mint fennebb részleteztek nagyon sok vad-
vizes és hegyi szántó, meg magassan fekvő kaszáló (réti) és az nem haladja meg a 22 $\frac{1}{2}$ millió korona értéket és ezen vagyont több terhel 13 millió korona adósságnál. Csak a betáblázott adósság 1887-től fogva több mint 2 millió 800 ezer koronával szaporodott és csak az 1900. és 1901. évben a betáblázott adósság növekedése 540 ezer koronán felül volt.

Ezen adósság nagyon esékély része törlésztéses bank kölcsön, legnagyobb része váltó kölcsön, mely a váltó utításokkal kezeseknek fizetett proviziókkal az évi 10% kamatot meghaladja, és ezen váltó tartozásokon kívül az adósság egy nagyon tekintélyes

része uzsora kölcsön. A fele határig adóssággal megterhelt birtok már nem bírja meg a kamat-terhet, — nem jövedelmez annyit, mint a kamat és így a birtokos a legnagyobb igyekezet mellett is tönkre megy.

Az előadottakat szükségesnek tartottak felemlíteni, hogy egyetünk működési körének gazdasági viszonyairól némi tájékoztatást nyújtsunk a Nagyméltóságú miniszter urnak, melyek előre becsátása után az alábbiakban terjesztjük elő kérésünket.

I. A tagosításra vonatkozólag kérjük a ma érvényben lévő tagosítási törvényt a Tusnádon tartott „Székely Congresszuson” hozott határozatok értelmében módosítani.

II. Az arányosítási törvényt szintén kérjük a tusnádi „Székely Congresszuson” hozott határozatok szerint módosítani.

A Congresszus határozatait csakis egy ponttal toldjuk meg és pedig azzal, hogy tekintettel arra miszerint a Székelyföldön a erdők között kisebb-nagyobb területű kaszáló (rétek) vannak, melyek magán tulajdont képeznek, mivel az ily rétek az erdei legeltetést nagyon sok esetben akadályozzák, a helyes és akadálytalan legeltetés szempontjából az ily kaszáló vagy kisebb erdő területnek egy az arányosítás folyama alatt, mint annak befejezése után is engedjék meg a közigazgatási uton való kisajátítása.

III. Az erdőtörvénynek a legeltetésre vonatkozó intézkedéseinek, egy a kopár területek befásítására vonatkozó intézkedéseknek a nép szegénységére és az állattenyésztés fontosságára való tekintettel méltányos végrehajtását kérjük a községhez közel eső és gyümölcstermesztés o alkalmas befásítandó kopár területeken kérjük a meynyben lehetőségek az alkalmas gyümölcslával való befásítást megkísérteni, hogy ez által a politikai községek a jövőben háztartási kiadásaik fedezésére némi jövedelmhez jussanak.

Ezzel kapcsolatosan kérjük Nagyméltóságodat a gyümölcstermesztés emelésé céljából nemcsak a gyümölcsös házi kertek, hanem a tágok között lévő mesgyék és a rétek okserű befásítására az állami gyümölcsfa iskolákból facsemetét kedvezményezetten áron, a hol pedig kezdetleges a befásítás ingyen, a gazdaközönségnek rendelkezésére bocsátani.

IV. A marha létszám nagyon meg van apadva egyetünk területén. Ezt igazolja az, hogy az egyetünk területén az 1902-ik év folyamán egy 300 tehénnel bíró szövetkezetet összehozni nem lehetett. Igazolja az: hogy az 1901. évi széna termésünk legnagyobb részét az árvizek tönkre tették és ennek dacára az 1902. év tavaszán a kézdivásárhelyi piacon a széna métermázsája 2—2 K. 40 f. volt és jelen év őszén 1 K. 40—1 K. 60 f. volt métermázsája.

A szénának ily olcsó áron való elvesztegetése a gazdaközönségre óriási hátránnyal jár. A széna árának csökkenése összeesik a marha létszáma nagymérvű megapadásával egyetünk területén, úgy az 1901. évi erős esztendőben a juhállomány nagyobb részének métélyben való elpusztulásával.

A tagosítások folytán ugar legelőnk nagy részben megszűnt, de ennek megszűnését egyetünk területének legnagyobb részén az erdei legelők czélserű kihasználásával, azoknak jó karba hozásával pótolni lehet. Csakis az igavonó és tejtermelésre szánt marháknak nincs legelője, ez pedig nagy hátrány, a min csakis azzal lehet segíteni, ha a tusnádi Székely Congresszusnak a tagosítások és arányosítások alkalmára fenntartott indítványai a közlegelők létesítésére elfogadtatnak. A pusztulásnak indult Székely népnek marhával való ellátására vonatkozólag az alábbi kéréseket terjesztjük elő:

a) Kérjük vidékünket a fejr szarvas marha tenyésztési körből kivenni és részben a tarkamarha tenyésztési körbe sorozni. Ezt olyképp értük, hogy birtokosság legyen köteles egy a fejr, mint a tarka marhák részére külön bikát tartani, és a keresztezése a két faj marhának csakis oly irányban engedjék meg, a mely irány már idáig czélserűnek mutatkozott és bevált.

b) Tekintettel, hogy az adósság kamata a marha létszám nagy részét felemészttette, teljes tisztelettel kérjük méltóztassék gazdáink részére 3 százalékos évi kamat mellett 5 évi törlesztés

téses tenyésztésre alkalmas tarka teheneket adni és pedig még a tél folyamán.

c) Tekintettel arra, hogy a gazda legjobb növendék marháját adja el adóssága kamataiba, tisztelettel kérjük a piacokon az ily növendék marhát az állam részére megvásárolni és egy alkalmas havasi bérleten felnevelni és a felnőtt állatokat önköltségen a kisebb gazdáknak eladni, hogy így a fehér szőrű szarvasmarha megjavított formában fenntartható legyen.

d) Kérjük egy néhány székely fiut a tejkezelés és sajt készítésre évről-évre kitaníttatni, hogy így a tejtermelési alkalmazottak székely fiuk lehessenek.

e) Kérjük a tejszövetkezetek anyagi támogatását.

V. Vidékünk az ország gőcpontja Budapesttől távol esvén, terményeinket olcsó áron vagyunk kénytelenek elvesztegetni a nagy viteldijak miatt. Ép ezért teljes tisztelettel kérjük a mezőgazdasági termények és állatok vasuti szállítási díjtartóját csökkenteni.

VI. A burgonya termelés vidékünk területén jól szokott sikerülni, de azt csakis 1 K. 80., 2 K. métermázsánkénti árban tudjuk értékesíteni s így a termelőnek haszonkép vajmi kevés marad. Ép ezért teljes tisztelettel kérjük egyetünk területén Kézdivásárhelyen állams-gőlyvel egy burgonya keményítő gyár és egy burgonya liszt gyár felállítását. Boldogabb vidékeken, hol a talajviszonyok jók, a közlekedés olcsó, léteznek állami kedvezményekkel illyzerű gyárak, ép ezért kérünk mi is, hogy rajtunk is segítve legyen.

VII. Ez előtt pár évtizeddel; míg a textil házi ipar virágzott, vidékünk kender- és lentermelése nagy volt. Ma azonban az csaknem teljesen megszűnt. Ép ezért mivel a talaj lentermelésre nagyon alkalmas, annak termelése nagyobb tiszta jövedelmet hoz a buzánál — kérjük a lentermelés újbóli meghonosítását. E célból kérjük lentermelési vándortanítónak vidékünkre való küldését, ki a népet a lentermelés előnyéről felvilágosítsa, és kérünk a lentermelésre vállalkozóknak ingyen lenmagot egyelőre kiosztani és községenként a lenmag kieséptésére alkalmas kézi gépet ingyen adni.

VIII. Más kereskedelmi növények termelésének meghonosítására tisztelettel kérjük egy termelési kísérleti állomás létesítését vidékünk területén, a hol kilehetne puhatólni, hogy mely kereskedelmi növények alkalmasok a termelésre a különleges éghajlati és talajviszonyok mellett.

IX. A gazdasági cultura fejlesztése céljából kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék a vidékünkön keletkező gazdakörök anyagi és erkölcsi támogatásban részesíteni és a gazdakörök 5—6 évi részletfizetésre vetőgépekkel, rostákkal, szóval a kis gazda egyéni módját felül muló gépekkel ellátni.

Székely János 50 éves papi jubileuma.

A kézdivásárhelyi ev. ref. egyház és a kézdi ev. ref. egyházmegye nagytiszteletű Székely János kézdivásárhelyi ev. ref. lelkész, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosának 50 éves papi szolgálatáról megemlékezésül, 1902. dec. hó 28-án jubilaris ünnepet rendez.

Az ünnep sorrendje:

- I. Délelőtt 10 órakor disz-istenitiszteltet
1. Invocatio, éneklí a gyülekezet.
2. Alkalmi ének, éneklí a gyülekezet.
3. Ünnepi dal, előadja az egyházi dalkar.
4. Imát mond Bodor Géza kézdi ref. esperes.
5. Solo, előadja Nagy Gerő énekes.
6. Alkalmi egyh. beszédet mond Szabó Jenő, lelkész.
7. Ének előadja a polg. leányiskola növendékei.
8. Utóimát mond Székely János lelkész.
9. A gyülekezet éneke.
- II. Délelőtt $\frac{1}{2}$ 12 órakor diszkozygylés a város-háza nagytermében.
1. Előki megnyitó.
2. Az ünnepelt üdvözlése a következő sorrendben.
 - a) Kézdivásárhely város.
 - b) Róm. kath. plebánia.
 - c) Humánintézetek.

- d) Nőegylet.
- e) Kaszinó.
- f) Paedagogiai társaság.
- g) Takarékpénztárak.
- h) Kézdivi ref. egyházmegye.
- i) Kézdivásárhelyi ref. egyház.

III. Déli 1 órakor diszebed a Janosó-szállodában. (Egy teríték 4 korona 40 fillér.)

IV. Este 1/2 8 órakor estély a városháza nagytérben az alább közölt műsorral.

Belépti díj 2 kor. Családjegy 3 kor. 20 fillér

Az estély műsora:

1. Nyitány, előadja a népzeneke.
2. Szaval Bitai Béla.
3. Zongorán előad Különte Katinka k. a.
4. Felolvas Szabó Jenő.
5. Duettet énekelnek István Irma és Medgyaszai Anna kisassz nyok.

Tánczi!

Az estélyre előre jegyek válthatók Turóczi László kereskedésében, este a pénztárnál.

IRODALOM.

A magyar közönséghez. Bartha Miklós és Holló Lajos orsz. képviselők egy évtizednek nehéz munkáját szentelték arra, hogy a sajtóban megte-menszenek egy olyan organumot, amely a magyar faj ezen önvédelmi harcának legyen zászlóvivője. Az általuk teremtet „Magyarország” nem egy szűk körű politika hirdetője, hanem az egész magyar társadalom lelkiismeretének és közfelfogásának őszinte megnyilatkozása. Mérsékelt a formákban, de bátor az igazság hirdetésében. Következtetés a nagy ezélok szolgálatában. — A „Magyarország” nem csálja a közönséget vásári ígéretekkel a maga köré. A „Magyarország” szerkesztősége kiváló újságot akar nyújtani a magyar közönségnek. Hiszen ma már általánosan elismert dolog, hogy zsurnalisz-tikailag a legjobb lap a „Magyarország”, amely a család minden tagjának kiváló szellemi élvezetet nyújt. Ez a lap szándékosan kerül a löha, erköles-telen és üres élcelődéseket, mi a magyar ember lelkéhez sohasem illett. E helyett válogatott, bö olvasmányokat, kitűnő regényeket tárcákat, szellemes apróságokat és elsőrangú megbízható értesüléseket közöl hasábjain. A „Magyarország” szerkesztőségének élén Lovász Márton dr. orsz. képv. felelős szerkesztő áll, kit a legelső magyar írói gárda vesz körül és támogat a munkában. Minden értesítés a lap részére, előfizetés és más küldemények csak ezen ezimen küldendők: „Magyarország, napilap, Buda-pest.” — Minden további czimezés fölösleges. — Előfizetési árak a rondéak. Egy hóra 2 kor. 40 fill., negyedévre 7 kor., félévre 14 kor., egész évre 28 kor. — A magyar társadalom bizonyára sorakozni fog a „Magyarország” nagy ezéljai köré és támogatásával lehetővé teszi azok megvalósítását.

NAPI HIREK.

— Kinevezés. A földmívelésügyi magyar királyi miniszter kézdivásárhelyi Dr. Tuzson János, selmeczbányai kir. főerdőzt ugyanoda kinevezte kir. erdőmesterré.

Kinevezés. Láng Lajos kereskedelmi miniszter kézdivásárhelyi Kovács Gyula m. kir. vasúti és hajózási felügyelőségi felügyelőt a m. kir. államvasúthoz főfelügyelővé nevezte ki és az építő főosztály pályafőntartó szakosztályának főnökévé rendelte ki.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Dózsa János, a brassói faipari szakiskola érdemes igazgatóját kinevezte ipariskolai szakfelügyelővé s megbízta a kézdivásárhelyi, sepsi-szentgyörgyi, hosszufalusi, csikszeredai, gyergyósz-nt miklósi, udvarhelyi, székelykeresztúri, segesvári, medgyesi, erzsébetvárosi és köhalmi iparos tanoncz-iskolák látogatásával, szakszerű felülvizsgálásával.

— Enyhe tél. A majdnem két hétig tartott s a maga nemében szokatlantul erős kemény tél végre valahára engedett. A nagy 20—25 fokos hideg megszűnt, boris felhőzetek uralkodnak s esőtörtőkön és pönteken több ízben kisebb havazások voltak. A hőmérsék emelkedett s pönteken délután „az eszter-

háj csepegni kezdett. A szegedi „Meteor” időjelzőse tehát e hónapra nézve nálunk bevált, mert az előre jelzett nagy fagy u'an december 20-ára „megenyhült a lég.”

— Kézdivásárhely város a szegény gyermekekért. Az iskolába járó szegény gyermekek közül 10-et a ref. egyház látott el a múlt napokban jó téli ruha szövettel, f. hó 19-én pedig Kézdivásárhely város tanácsa is felruházott az e ezélra rendelkezésre állott 200 (kétszáz) koronából nem kevesebb, mint 74 szegény fiút és leányt. De még 52-en di-deregnak, fáznak. Ki ruházza fel ezeket? A jó szívek, kiknek szíves figyelmét e helyen is felhívjuk az áll. isk. igazgatójának alább közölt kérésére.

— Elitelt szász igazgató. A Brassóban megjelenő „Kronstadter Zeitung” névleges szerkesztőjét Schrott Herrmant a marosvásárhelyi kir. törvény-szék, mint sajtóbíró, a magyar nemzet elleni 5 rendbeli igazgatás, és 2 rendbeli büntetvő feldicsérése miatt 1 évi áll m fogházra, 5000 korona bírságra behajthatatlanság esetén további fél évi fogházra, a lapok elkobzására, a bűnügyi költségek hordo-zására ítélte s kimondotta, hogy az 5000 korona a nevezett lap kauceiójából levonandó s ha onnan ki nem telnek, a kiadótulajdonos vagyonára vezetendő végrehajtással biztosítandó E lap szerkesztőségében dolgoznak Korödi Lajos és Lurtz Károly bras-sói képviselők is.

— Hirtelen halál. Nagy Márton 13 éves iparos tanoncz Nagy Béla kézdivásárhelyi eszmadia mesternél, folyó hó 17-én hirtelen összeesett s egész teste megmerevedett s önkívüli állapotba esett. Meg-ijedt mestere rögtön beszállította a Rudolf-kórházba, hol még aznap az éjjeli órákban — állítólag agy-gutaütés következtében — meghalt.

— Kérelem a jó szívekhez, a szegény is-koias gyermekek érdekében. Igen sokan el sem képzelik, hogy áll. el. iskolánkba 136 olyan szegény tanuló jár, a kiket legnagyobb részben az iskola lát el tanszerekkel és kézi könyvekkel, de ezenkívül a ruházatségélyre is annyira vannak szorulva, hogy annak hiányában iskolába sem tudnak járni. Kézdi-vásárhely város képviselő testületének áldozatkész-sége 74 szegény tanulót részesített ruházat segély-ben, az ev. ref. egyház „Milleniumi-alapítványá”-nak kamatából 10 szegény gyermeket ruháztunk fel, de még 52 szegény tanuló kéri összetett kezükkel a Mindenható, hogy áldja meg városunk polgárságát oly nemes lélekkel, hogy ruházzák fel őket is és mentők meg e rettenetes hideg kínzásától s a szá-nalmat ébresztő didergéstől. Ez 52 szegény tanuló-nak én vagyok a szószólója, novükben fordulok hozzátok áldozatkész polgártársaim, segítsetek, járul-jatok adományokkal a ezél eléréséhez s ezzel adja-tok hálát Istennek, hogy nektek és gyermekeiteknek meleg tűzhelyt, kedvezőbb sorsot adott. E kisderek mind a mi gyermekeink, e városnak szülöttei, vére-tekbeli való vér, segítsetek s ez méltó hála lesz a boldog karácsonyért, a mit én szívből kívánok vá-rosom kiesényének és nagyjának, öregének és ifjának. Kézdivásárhely, 1902. december 19. M. Székely János, áll. isk. igazgató.

— Cselédek kitüntetése. Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir. miniszter idei december hó 2 káról 8893. szám alatt kelt rendelete alapján Háromszék-megyében ez évre szentkatolnai lakos Csavar Albert, és kovásznai lakos Ince György gazdasági cselédek, valamint léczfalvi lakos Szakács Ferecz gazdasági munkásokat tüntette ki 50—50. összesen 150 koronával aranyban és ezek részére elismerő okleveleket adományozott.

— Mangra bukása. Király Ó Felsége Wlassics miniszter előterjesztésére a hirbed: oláh agitator Mangra Vazulnak aradi püspökké választásától a megerősítést megtagadta és a kormányt felhatalmazta, hogy intézkedjék új püspökválasztás iránt.

— (A nagyszombati magyar kaszinó) mely az ottani magyar társadalom legerősebb összetartó kapcsa, a téli szezonban felolvasások tartásával gyűjti egybe a magyar intelligenciát. Legutóbb dr. Vértessy Gyula, az ismert kiváló író, Szebenvármegye kir. tanfelügyelője, lapunk nagyérdemű munkatársa, olvasott föl nagy tetszés mellett néhány társadalmi rajzot. A község, mint írják, el volt ragadtatva és nagy lelkesedéssel üdvözölte úgy az író, mint a ki-tűnő előadót. A tél folyamán már fölolvastak: Bod Péterné polg. iskolai igazgatónő; dr. Székely István Erdélyszky Mihály, Korbuly Emil tanárok és dr. Konrád Jenő elmegőgyintézetű igazgató.

— Értesítés. Tisztelettel értesítem a helybeli és vidéki fürdőző közönséget, hogy folyó hó 24-én, szerdán a gőz- és kádfürdő egész nap nyitva lesz a n. é. fürdőző közönség részére. Gőzfürdő urak-nak egész nap. A n. é. fürdőző közönség számos látogatását kérem. Kézdivásárhely, 1902. decz. 20. Tisztelettel Vadon Bertalan, fürdő-bérlő.

Vidék.

Levél egy vallásos és hazafias ünnepélyről.

Esztelnek, 1902. decz. 19.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Engedje meg Tekintetes Szerkesztő Úr, hogy becses lapjában a „Székelyföld”-ben egy igen szép és lélekemelő ünnepélyről tehessek említést.

Folyó hó 18-án az erdőlyrészi „Szt. Istvánról ne. ezett szt. Ferencz rendi” bölesész növendökeknek szt. „Bonaventura önképzőköré” — Esztelneken — egy vallásos ünnepélyt rendezett. Sok és szép ünne-pélyeken voltam szerencsés részt vethetni, de oly jól eső megnyugvással mint innen, nem távoztam sehon-nan. Múltó és igazságos tehát vissza emlékezniem;

Az elmössen összeállított műsornak pontjai közül némelyek a vallásosság sobes röptüszárnnyain lelkün-ket Istenhez emelték míg mások a hazafiság örökké maradó márvány szobrát önték szívünkbe.

Vagy nem megható jelenet az, midön egy szü-letett spanyol, kit nem rég helyeztek át Spanyolor-szágból ide — a Székelyföldre — a bölesészet és az ének tanítása végett, — mondom nem lélek emelő jelenet-e, mikor ez az egyszerű barát — ki még magyarul beszélni nem is hallott, most első nyllvá-nos fellépésénél magyar? igen nem csak magyar polgár de magyar neki szíve és lelke. Ez az egyszerű de kiváló tehetséggel megáldott barát — első fellé-pésénél is magyar éneket vezetett. És milyen érzéssel! (A neve: P. Jeim Leonárd)

Az ünnepély II. pontja volt a „Megnyitó” Ezt az önképzőkör elnöke fr. Nep. János tartotta. Min-don egyes szavaelárulta, hogy ő méltó az önképző-kör elnökségére. Utána szavalt fr. Ambrus ki szin-tén jólkészültségének adta jelét. Erre következett a gyönyörű ének: „Mi asszonyunk” melyet f. Chrgs. Péter adott elő szép „Altó” hangjával. Hármönium-mal kísérte fr. Kaszszján.

Fr. Özséb olvasott fel ezután egy filozofiai és történelmi érvekkel bővelkedő dolgozatot: „A szeplő-telen fogantatás és a francziskánusok”. Sok oldalú ismeretének adta jelét felolvasó elmé-on összeállított munkájában.

Ünnepi beszédet tartott fr. Pius; beszédében sok tűz és vallásossággal párosult hazafiság tükrözött. Utána fr. Athanáz szavalt a „Zengőszobort” Mindszenty G.-tól. Még az irigység se tagadhatná, hogy ezen szavallat a legjobban sikerült.

Fr. Antal és Modeszt énekeltek egy szép Duett-et, melynek precíz elzengése után követke-zett a „Zár-szó” a feentírt önképzőkör elnöke által. Kitudná valójában esetelni azon hatást, melyet elért midön testvéreit felhívja a további munkára! Vége-zetre még egy szép Mária — éneket énekel a nó-gyes kar. Ekkor Retteghi József, esztelneki plebános, ez a megtestesült becsület, szép szavakban köszönte meg az ifjaknak a szép ünnepélyt buzdította, kérte, hogy jövőre is ilyen ünnepélyeket rendezni elne mulasszák mert a mit ma látott és tapasztalt jó jó-vőnek adja zálogát.

Én pedig merem mondani, hogy ezek az ifjak olyan vezetés mellett, a melyben jelenleg részesülnek mind meg annyi Kapisztrán Jánosok lesznek. Adja Isten!

Kosztándi János.

HIRDETÉSEK.

Sz. 24684—1902.

KÖRRENDELET

a tekintete: városi Tanácsnak.

A vármegyék pénztári és számve-vősségi teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III. t.-ez. életbeléptetése a vármegyei központi és gyámpénztá-raknak a számvevősségi ügykezelés-

nek állami kezelésbe való átadása és átvétele iránt m. kir. Belügymin. iszt. ur. 6 nagyméltóságának f. évi október hó 30-án 117000. sz. a. kelt magas körrendelete alapján közlirre teszem, hogy:

1. A vármegyei központi és gyámpénztár működését 1902. évi decz. hó 31-én beszüntetem.

1903. évi január hó 1-jétől fogva a vármegyei központi és a gyámpénztár teendői a vármegye székhelyén levő kir. állampénztárra (adóhivatalra), a vármegyei számvétség teendői pedig a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétség (számvétségi kirendeltségre) ruháztatnak át; ennél fogva az említett naptól kezdve, a vármegyei pénztár és a számvétség eddigi ügyköreire vonatkozó minden beadványt és hivatalos levelezést a kir. állampénztárhoz (adóhivatalhoz), illetőleg a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez (számvétségi kirendeltséghez) kell eljuttatni.

2. Mindazokat a járulékokat, melyek a fennálló törvények és szabályok értelmében a rendezett tanácsú városok és a kis és nagyközségek által beszedendők és eddig a vármegye alispánjához voltak beszállítandók, (akár az 1903. évi január hó 1-jétől kezdve esedékesek, akár pedig az ezt megelőző évekből származó hátralékok), ugyancsak a közvetlen adófizetők által befizetendő járulékokat 1903. évi január hó 1-jétől kezdve a vármegye területén levő illetékes állampénztárakba (adóhivatalokba) kell szállítani.

Ha a befizetés nem személyesen, hanem postautalvány vagy pénzeslevél útján történik, a községi előjárások és az illető magán felek

mindig pontosan jelöljék meg, hogy a beküldött pénzüsszegnek egészben és részben mi a rendeltetése? (például vármegyei utakra . . . K. . . fill.; községi jegyzői nyugdíj járulékra . . . K. . . fill. stb. összesen . . . K. . . fill.)

3. Azok a pénzüsszegek vagy értékek, melyeket a vármegye alispánja egyes felek részére, a vármegyei közpénztárnál 1902. évi deczember hó 31-ig kiutalványozott 1903. évi január hó 1-étől kezdve a szabályoknak megfelelő módon, a vármegye székhelyén levő kir. állampénztárnál (adóhivatalnál) vehetők fel. Ha jövőre az utalványozás nem a vármegye székhelyén levő állampénztárnál, adóhivatalnál, hanem a vármegye területein levő állami pénztárnál (adóhivatalnál) történik, erről az érdekelt felek értesíteni fognak. A gyámpénztárból kiutalványozott összeget ezentúl is kizárólag a vármegye székhelyén levő állampénztárnál (adóhivatalnál) fizettetnek ki.

4. 1903. évi január hó 1-től kezdve a megfelelő okmányok bemutatása mellett, a vármegye székhelyén levő kir. állampénztárnál, (adóhivatalnál) kell befizetni azokat a kamatokat vagy tőke törlesztési részteket is, melyek a magán felek által egyes vármegyei alapokból vagy pedig a vármegyei gyámpénztártól nyert kölcsönök után, akár az 1903. évtől fogva a jövőben válnak esedékesekké, akár pedig még az 1902. — vagy ezt megelőző évről hátralékként fennállnak; viszont ezentúl a vármegyei székhelyén levő kir. állampénztárak (adóhivatalok) fizetik ki azokat az összegeket (kamatokat) a melyeket a vármegyei árvasszékek 1902. évi deczember, hó 31-ig egyes kiskoruk

vagy gyámok és gondnokok kezeihez utalványoztak, vagy pedig 1903. évi január hó 1-étől fogva utalványozni fognak.

5. Végül a vármegye székhelyén levő kir. állampénztárak (adóhivatalok) a pénztárak átadásával és átvételével járó munkálatok miatt a jövő évi január hó 1-étől 15-ig a közönség részére csak délelőtt 8-tól 12 óráig lesznek nyitva.

Felhívom a rendezett tanácsú városok polgármestereit, a nagy és kis községek elöljáróit, hogy a közönség kellő tájékoztatása céljából folyó évi deczember hóban hetenként legalább 1-szer a szokásos módon tegyék közhirrő.

Sepsiszentgyörgy 1902. november 7-én.

(P. H.) Szentivány Miklós s. k. alispán.

3354/902. tkvi szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhirrő teszi, hogy Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt, a kovásznai ev. ref. egyház végrehajthatóknak Dónáth Ferencz végrehajtást szenvedő elleni 250 korona — fillér tőkükövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a közdivásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró területén levő) s Szőrcse község határára k. kv. a szőrcsei 91. sz. tkvben

239., 240., 241. hrsz. ingatlanra 385 korona, a szőrcsei 604. sz. tkvben 1416. hrsz. ingatlanra 61 kor., az 1418. hrsz. ingatlanra 74 kor., az 1907. hrsz. ingatlanra 13 kor., az 1910. hrsz. ingatlanra 21 kor., a 2712., 2713., 2714/1. és a 2715/1. hrsz. ingatlanra 119 kor., a 2981. hrsz. ingatlanra 74 kor., a 3115. hrsz. ingatlanra 85 kor., összesen 832 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennálló megjelölt ingatlanok az 1903. évi január hó 7-ik napjának délelőtt 9 órákor Szőrcse község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Kovásznán, 1902. évi október hó 19-ik napján.

Szava Jakab, kir. aljbíró.

(226. 1-1.)

Az unió-kertben igen jó asztali bor kapható litere 64 fillér. Kitűnő ráczürmös litere 80 fillér.

(227. 1-1.)

játékszer, karácsonyi és ujévi ajándékok,

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki vevő közönség szíves tudomására hozni, hogy kényelmes üzlethelyiségemben, ez évben a szokottnál jóval nagyobb **gyermekjáték és felnőtteknek — még a legkényesebb igényűeknek is — ajándékoknak alkalmas**

Karácsonyi és ujévi eladást

rendeztem.

Oly választék áll a tisztelt vevő közönség rendelkezésére, a mely teljesen kizárja annak szükségét, hogy idegeneknek ismeretlen, kiselejtezett (auschuss) áruját kellene hozatni.

Nagy választékban áll a tisztelt vevő közönség rendelkezésére **játékszer, karácsonyfadísz, mindennemű díszműtáru, china-ezüst és Majolika tárgyak.**

Nagy választék üveg, porcellán u. m. ételek, kávé, teás és moeca készletekből, kanalak és evőeszközökből, tükrök, kép és képkeretekből szóval mindennemű, ház- és konyha-berendezési tárgyakból.

Óriási raktár az általánosságban elismert legtartósabb és legolcsóbb „Seccessió“ zománczozott „**MESÉS OLCSÓ**“ bádgedényből suly szerint, melynek egyedüli főraktára nálam van.

Főtörekvésem mindig oda irányult, hogy inkább jobb minőségű és nem kiselejtezett (auschuss) árut tartsak raktáron, mi által csak a tisztelt vevő közönségnek van óriási előnye.

Midőn 18 évi fennállásom után, a nagyérdemű közönségnek szíves pártfogásukért köszönetet mondok, kérem azzal engem ezután is megajándékozni.

Kiváló tisztelettel:

JANCSÓ GYULA.

ÓRIÁSI RAKTÁRA.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.